

Anul XIV, Nr. 344

14 februarie 2021

Duminica a XVII a după Rusalii

- a Canaanencei -

Parohia Vovidenia Galați

- buletin duhovnicesc bilunar-

**2021 – „Anul omagial al
pastorației românilor din
afara României“ și „Anul
comemorativ al celor adormiți
în Domnul; valoarea liturgică
și culturală a cimitirelor“**

„Fraților, noi suntem Biserica Dumnezeului Celui viu, precum Dumnezeu a zis: «Voi locui în ei și voi umbla și voi fi Dumnezeul lor și ei vor fi poporul Meu». De aceea, «Ieșiți din mijlocul lor și vă osebiți, zice Domnul» și «de ceea ce este necurat să nu vă atingeți și Eu vă voi primi pe voi și voi fi vouă tată și veți fi Mie fii și fiice, zice Domnul Atotțiitorul». Având, deci, aceste făgăduințe, iubiților, să ne curățim pe noi de toată întinarea trupului și a duhului, săvârșind sfințenia întru frica lui Dumnezeu“. (II Corinteni VI,16-18; VII,1)

Când au apărut cimitirele creștine și cum a fost exprimată grija pentru cei adormiți în Biserica primară?

Un articol de: Pr. lect. dr. Lucian Petroaia

„Locurile unde se înmormântau trupurile creștinilor au fost considerate ca având, încă din primele decenii creștine, caracter de „locus sacer”. Primul motiv pentru care au fost și sunt considerate „sacre” rezultă din aceea că trupurile creștinilor, care au primit în viață harul Sfințelor Taine și ierurgii după ce au fost pregătite cu multă grijă de către persoane evlavioase, sunt apoi depuse cu deosebită grijă în locul „de odihnă”, spre a aștepta Învierea cea de obște.

O a doua motivație pentru care, în creștinism, mormântul este „locus sacer” vine din funcția lui liturgică, de cvasi-sanctuar. La mormânt se adună ritmic familia defunctului, care invită preotul pentru a săvârși slujbe de pomenire. Pentru creștini, mormintele membrilor răposați din familie sunt socotite locuri de așteptare a Învierii celei de obște și locurile unde cei rămași încă pe pământ își au rădăcina vieții („radix vitae”). În această cheie a înflorit o adevărată teologie a Învierii, proprie creștinismului, bazată pe cultul celor adormiți.

În creștinism, cultul celor adormiți se întemeiază pe adevărul de nezdruncinat al Învierii Domnului și pe marea evlavie pe care au avut-o

creștinii încă din primii ani de la întemeierea Bisericii, la Cincizecime (Fapte 2, 1-12; 38-42), față de Mormântul Domnului (Matei 27, 59-60; Ioan 19, 40-42), față de mormântul Maicii Domnului și de mormintele Sfinților Apostoli și ale primilor martiri. Acestea sunt primele sanctuare creștine, locuri de pelerinaj și de rugăciune. Tot din secolul I, creștinii au acordat cinstire și mormintelor membrilor familiilor lor. Trupurile creștinilor adormiți erau înmormântate, la început, în afara orașelor și a satelor, de-a lungul drumurilor, pe terenuri care aparțineau unor oameni avuți ori în cimitire publice, păgâne. Cele mai vechi morminte creștine, datând din secolul I, au fost descoperite în Ierusalim și în cuprinsul Țării Sfinte, fiind săpate în stânci sau în pereții verticali ai muntelui, sub forma unor mici încăperi paralelipipedice, numite „cubiculum”. Tot săpate în perete vertical, dar ca niște nișe subterane, sunt mormintele cunoscute sub denumirea de „locus sepulturae”; au fost cel mai des folosite, în special în Orientul creștin. Din perioada imediat următoare datează mormintele boltite, numite „arcosolii”, care sunt de sorginte siriană, dar s-au răspândit în diverse zone de pe teritoriul Imperiului Roman (nordul Africii, sudul Italiei, Malta, Sicilia), până spre finalul secolului al II-lea.

Extrem de interesantă este coexistența mormintelor creștine cu cele păgâne în cimitire păgâne. Această realitate din necropolele romane de secol I și II d.H. se întemeia pe antica „Lege a celor XII Table”, care, cu peste cinci secole mai înainte, consemnase în scris cutuma „hominem mortuum in urbe neve sepelito neve urito”. Uneori, chiar și trupurile martirilor răpuși de primele persecuții, precum cea a lui Nero (64-67) sau Domițian (96), și-au găsit odihnă în astfel de cimitire păgâne. De exemplu, moaștele Sfântului Petru au fost depuse cu evlavie în necropola romană de pe colina Vaticanului, iar moaștele Sfântului Pavel au fost rânduite la început într-un cimitir de pe Via Ostia. Însă, între morminte păgâne din cimitire păgâne, mormintele martirilor creștini străluceau de sfințenie! În secolele IV-VI, peste aceste morminte de mucenici aveau să se construiască „martirii”. Acestea erau capele sau bisericuțe zidite spre cinstirea și pomenirea respectivilor martiri. Aici, în zilele de comemorare se săvârșeau slujbe de pomenire a creștinilor adormiți și slujbe de venerare a acelor sfinți. În jurul „martiriilor”, cu timpul, s-au săpat mormintele altor creștini și, astfel, în mijlocul marilor necropole păgâne au apărut arii sau parcele bine definite, cu morminte creștine. Primele mențiuni despre acestea le dă Origen, care arată că cimitirul din Alexandria începutului de secol III avea un caracter mixt, întrucât cuprindea și morminte păgâne, și morminte creștine. Tertulian consemnează în plus că, în cimitirul din Cartagina, în aceeași perioadă existau „areae sepulturarum nostrarum”.

Cimitirele creștine s-au înființat ori prin încreștinarea unor cimitire antice, păgâne - ca în cazul cunoscutelor „peșteri ale grecilor” din insula Cipru -, ori

prin extinderea parcelelor creștine până la a cuprinde, pe de-a-ntregul, cimitirul păgân respectiv. Uneori, un episcop local, un stareț al unei mănăstiri, un nobil credincios, un cavaler întemeiau cimitire creștine noi, și acesta este un caz fericit, întrucât mormintele nu moșteneau însemne păgâne, ci dintru început erau pregătite minuțios, în spirit creștin. Primul cimitir creștin, atestat de săpături arheologice, era situat pe Via Appia și datează de la finele secolului al II-lea. A rămas în conștiința creștină drept „cimitirul lui Callist”, Episcopul Romei, care l-a preluat de la Episcopul Zefirinus și l-a administrat o vreme, până când a fost martirizat la anul 222.

Tot din Roma secolelor II-IV d.H. creștinismul moștenește un patrimoniu de mare valoare spirituală: cele 40 de „catacombe”, care sunt, de fapt, cimitire subterane, adăpostite în kilometri de galerii săpate în tuf. Trupurile creștinilor erau înmormântate în „arcosolii”, „cubicule”, „crypte” sau în nișe săpate direct în pereții coridoarelor („formae”). Ierarhii erau înmormântați cu cinste în mici capele, bogat ornamentate cu fresce ce conțin primele forme de pictură creștină și constituie, de fapt, bazele marii arte creștine ce se va dezvolta atât de mult după secolul al IV-lea. Cercetători precum Giovanni Battista de Rossi, Orazio Marucci, Pasquale Testini, Fridrich Deichmann, Philippe Pergola, Vincenzo Focchi, Antonio Baruffa au elaborat studii extrem de competente care atestă valoarea catacombelor romane pentru întreaga umanitate. După modelul roman, creștinii au organizat cimitire în catacombe și în alte părți ale imperiului, precum: Marsilia, insula Malta, insula Milos, Karmuz (Egipt), Sallakta și Hadrumet (Tunisia), Cyrenne (Libia), Kerki (Crimeea), Betleem (lângă Ierusalim).

Edictul de la Mediolanum (313) a pus capăt persecuțiilor anticreștine și a creat contextul istoric favorabil dezvoltării cultului celor adormiți. Creștinii au ieșit „din catacombe” și și-au reluat viața normală. Între aspectele acestei „normalități” se află și faptul că pentru cei adormiți s-au înființat cimitire supraterane, în care trupurile răposaților se așezau direct în pământ („loculi”) sau în morminte zidite cu cărămidă („formae”). În această perioadă, marile cimitire creștine s-au organizat în jurul unor capele sau bazilici de mai mari dimensiuni, cu funcție cimiterială. Astfel s-a format tradiția creștină, în special rurală, a bisericii parohiale, zidită pe înălțime și înconjurată de cimitirul obștii.

Secolele IV-V circumscriu și perioada în care, din dorința unor familii de nobili care solicitau cimitire cu caracter oarecum privat (de familie), se dezvoltă arta sarcofagului și chiar cea a mausoleului creștin. Astfel, în secolele III-V d.H. se poate vorbi de o artă funerară creștină de mare calitate. Marile muzee ale lumii adăpostesc, în prezent, adevărate capodopere de sculptură în marmură sau piatră, de acest gen, din perioada respectivă”. (va urma)

(Rubrică realizată de pr. Ciprian Băra, Ziarul Lumina, 11 Februarie 2021)

VIAȚA ESTE CA O CAFEA BUNĂ!

O poveste cu tâle

„Un grup de oameni de succes în apogeul carierei lor, toți având joburi și poziții de vis, mașini și case au făcut o vizită unui fost profesor din facultate. Discuția a alunecat treptat spre cât de stresantă și obositoare e viața zi de zi.

Profesorul i-a întrebat dacă vor să bea o cafea bună și s-a întors din bucătărie cu un vas mare plin cu cafea și o mulțime de cești diferite și i-a rugat pe fiecare să servească. Unele cești de cafea erau din porțelan fin, altele din sticlă sau plastic, unele arătând normal, altele foarte delicatese și scumpe, unele aveau insertii aurite, altele aveau toarta ciobită.

Când toți aveau câte o ceașcă de cafea în mâna profesorul le-a zis : Dacă ati observat fiecare dintre voi a pus cafea în câte o ceașcă scumpă și fină lăsând ceștile simple și ieftine goale pe masă. E normal să vreți ceea ce e mai bun în viață, dar tocmai asta e sursa problemelor și a stresului pe care îl aveți zi de zi.

Nu contează ce ceașcă ai ales, cafeaua are același gust. Ceașca nu adaugă nici o calitate cafelei. În cele mai multe cazuri o face doar să fie mai scumpă sau în alte cazuri nu putem vedea ce e de fapt înăuntru. Ceea ce ați vrut voi de fapt a fost cafeaua, nu ceașca și totuși, în mod inconștient, ați ales cele mai scumpe cești. Și apoi ați început să vă uitați la ceașca celuilalt gândindu-vă că e mai frumoasă decât a voastră.

Viața e ca o cafea bună : jobul, banii, cariera, mașina, casa, hainele, poziția în societate sunt ceștile. Doar ne ajută să ne trăim viața, dar nu sunt VIAȚA. Hainele pe care le avem, poziția în societate și banii nu înseamnă viața. Doar ne ajută să trăim viața. Nu definesc ceea ce înseamnă viața. Din contră majoritatea oamenilor care au mult sunt invidioși pe alții care au mai mult și nu reușesc să se bucure de ceea ce au. Uneori, concentrându-ne doar pe ceașcă, uităm să savurăm cafeaua. Savurați cafeaua! Trăiți viața și dați putere prezentului!“

Parohia Vovidenia

IBAN: RO88RNCB0144166173810001 Cod fiscal: 14142722

Biserica: Galați, str. Logofăt Tăutu, nr. 24, cod poștal: 800009;

Capela mortuară: Galați, str. Logofăt Tăutu, nr. 24;

Cantina parohială: Galați, str. Alexandru Ioan Cuza, nr. 31;

Pentru programări și donații, vă rugăm să vă adresați:

Pr. Gabriel-Ioan Pelin: **0 7 5 2 7 2 3 4 5 2**

Pr. Octavian Pelin: 0 7 4 0 5 4 3 5 2 4

e-mail : vovidenia@gmail.com; pelin_gabriel@yahoo.com

www.bisericavovidenia.ro